

**IMPLICAREA ORGANIZAȚIEI ATLANTICULUI DE NORD
ÎN MANAGEMENTUL SITUAȚIILOR DE CRIZĂ DETERMINATE
DE COMBATEREA TERORISMULUI ȘI A CRIMEI ORGANIZATE**

**ORGANIZATION OF NATO INVOLVEMENT IN CRISIS
MANAGEMENT DETERMINED COMBATING THE TERRORISM
AND ORGANIZED CRIME**

*General (r) prof. univ. dr. Anghel ANDREESCU**

Rezumat: Gilles de Kerchove responsabil al U.E pentru combaterea terorismului aprecia: „ori cooperăm, ori viitorul va fi sumbru”. Această sintetică apreciere este făcută după succesiunea atentatelor teroriste începând cu 11 septembrie 2001 – Soci 2014, dar și remarca lui Osama Bin Laden: „în toată istoria islamului nu există un singur exemplu de conviețuire pașnică între islam și necredincioși”.

Cuvinte-cheie: NATO; UE; Europol Terrorism; crimă organizată.

Abstract: Gilles de Kerchove: „or cooperation, or the future will be bleak.

This synthetic sequence assessment is made after the terrorist attacks since 11 September 2001 and Sochi 2014 and Osama Bin Laden's remark: "Islam throughout history there is not one example of peaceful coexistence between Islam and infidels".

Keywords: NATO; UE; Europol Terrorism; Organised Crime.

Societățile deschise, moderne, sunt mai ușor de penetrat, iar terorismul și haosul pot deveni o amenințare serioasă la adresa ordinii internaționale, dacă nu se iau măsurile corespunzătoare din instituțiile legale ale statelor în cauză. “O nouă ordine mondială s-ar putea să nu devină deloc o realitate, ci să rămână doar o aspirație, în special pentru cei ce trăiesc în noua ordine europeană.¹ De asemenea autorul mai aprecia că “ordinea postmodernă europeană se confruntă cu aceleași provocări ca și SUA, iar criminalitatea existentă în interiorul său are nevoie de lumea civilizată pentru a o prădui”².

* Prof. univ. dr., Universitatea Biotera, email: rector@bioterra.ro.

¹ Robert Cooper, *Destrămarea națiunilor. Ordine și haos în sec. XXI*, Editura Univers, 2007, București, p. 5.

² *Ibidem*, p. 104.

Cele două mari pericole la adresa suveranității statelor, a ordinii mondiale, menționate mai sus, respectiv terorismul și criminalitatea organizată, sunt favorizate și de alte schimbări importante care au avut loc în epoca modernă, fapt precizat de Elias Conetti, laureat al Premiului Nobel pentru Pace în 1960: *“o însingurare specifică existenței urbane, optime pentru manifestarea unor ideologii periculoase, idei nesănătoase, precum și o educație de masă care produce oameni slab educați, eliberați de fatalism, contribuie la instabilitate, o mass-media care are un rol crucial în acest proces, precum un dresor priceput”*³.

Aceste schimbări în psihologia oamenilor, precum și super tehnicizarea, bombele miniaturale, explozibili din plastic, cuplate la o ideologie periculoasă, determină pericolul deosebit al noilor generații de teroriști actuali și viitori. Aceștia sunt ruși fizic și moral de locurile lor de baștină. Le sunt consolidate identitățile și dorințele comune cu ceilalți, mass-media promovând urgent pe viitorii lideri teroriști. *“Dezordinile interne s-ar putea răspândi foarte ușor în regiuni întregi alimentate de mass-media, care nu cunosc frontiere, iar liderii politici ar putea fi puși cu spatele într-un colț retoric, periculos, idem cei care au la dispoziție, în orice moment, bombe atomice”*⁴.

Asistăm la noi forme de manifestare a terorismului și a crimei organizate, constând în schimbarea profilului faptuitorilor și a faptelor comise, acționarea în cadrul unor rețele foarte bine puse la punct, mai ales în ceea ce privește crima organizată. Asemenea fapte periculoase nu mai pot fi combătute cu strategiile și măsurile comune avute la dispoziție de forțele de ordine, serviciile de informații și justiție, deci se impune o nouă organizare a cooperării acestor forțe enumerate mai sus și, în plus, atragerea de partea acestora a opiniei publice, pe baza unui nou concept de abordare interioară.

În condițiile unei perioade de tranziție, schimbare și globalizare a societății informaționale apar noi forme de manifestare a criminalității organizate, violente, noi moduri de operare dintre cele mai sofisticate. Scopul atentatelor de la Madrid (2004) și Londra (2005) au fost de inducere a terorii, a groazei, a propagandei folosind mass-media pentru a influența factorul politic.

Țintele teroriștilor la Madrid și Londra au fost masa amorfă, așa zisele ținte moi și cât mai multe victime. Confuzia publică, învățămintele și lecțiile cheie în urma evenimentelor teroriste, din 11 septembrie 2001 în SUA, Londra (2005), Madrid (2004), Beslan (2004), Soci (2014) etc. au dus la:

- suplimentarea eforturilor de pregătire a forțelor care intervin la asemenea evenimente nedorite;

³ Robert D.Kaplan, *Răzbuarea geografiei*, Editura Litera, București, 2014(2012), p. 181.

⁴ *Ibidem*, pct.3, p. 182.

- instruirea comună a acestora;
- educarea publicului, inclusiv disciplină în utilizarea telefoanelor personale în cazuri de criză;
- celula de mass-media pentru informarea publicului;
- schimburi de informații permanente;
- rețele de comunicații rezistente;
- standarde lipsă și practici comune pe linia de reacție externă și internă;
- comandă unică;
- protecția libertăților cetățenești.

Dispariția lui Bin Laden nu a însemnat și dispariția Al Qaida, dimpotrivă, a se vedea apariția așa-zisului Stat Islamic din Orientul Mijlociu. Structurile de drept sunt slabe și nu fac față acțiunilor teroriste, cu posibilitățile limitate ale justiției naționale și internaționale.

Crima organizată a ajuns să controleze aproape totul, în toate formele ei de manifestare, informatică, cibernetică, financiară etc.

Trebuie avute în vedere și modificările survenite în lupta teroriștilor, cu rețele flexibile, adaptabile în acțiuni operative, cu forme noi de amenințare schimbate.

Siguranța statului nu este numai de competența unei singure instituții, fie ele de ordine publică, forțe armate, informații sau instanțe, ci presupune un efort colectiv, major, cu o abordare globală, la nivelul UE și ONU. Sunt vizate toate aspectele care țin de infrastructura critică: energia electrică, rețelele de apă, transporturi, centralele nucleare, comunicații, finanțe, asigurări, migrații ilegale, droguri etc., deci un potențial enorm de a produce pagube importante, majore pentru o țară sau grupuri de state.

Strategia de anticipare pentru combaterea terorismului și a crimei organizate trebuie să devină o prioritate națională. Deci combaterea terorismului și a criminalității devine o sarcină a întregii societăți, a cetățenilor, iar munca de prevenire revine pe primul plan.

Uniunea Europeană, conform strategiei de combatere în domeniu, a întreprins măsuri pentru combaterea terorismului și a crimei organizate și în teritoriile statelor de origine și tranzit din politicile de bună vecinătate, a instituției ofițerilor de legătură și alte inițiative europene cu instituții specializate precum EUROPOL, FRONTEX etc.

Concepția nouă de combatere presupune mereu o anticipare a dezvoltării viitoare a rețelilor teroriste și de crimă organizată, continuitate în intervenții etc. Referitor la terorismul islamic, se are în vedere:

- schimbarea profilului faptei;
- atentate pentru a cultiva groaza în populație;
- alegerea posibilelor ținte este nelimitată;

- schimbarea profilului făptuitorilor, membri analfabeți, dar și oameni pregătiți, cu o situație materială bună, emigranți de 2-3 generații în statele din Occident, aparent bine integrați în societățile moderne și din toate mediile;

- Al Qaida este o rețea nu sub formă obișnuită, piramidală, ca structurile militare, ci sunt locale, rezistente și foarte deschise;

- Al Qaida este în prezent organizată cu celule foarte deschise, în peste 70 de state și cu multe școli de pregătire.

Combaterea terorismului este o sarcină de durată care presupune: anihilarea teroriștilor prin investigații minuțioase, căutări multiple, cooperare națională și internațională, înlăturarea sau diminuarea cauzelor apariției continuității acestui fenomen, reducerea vulnerabilităților, evitarea finanțării teroriștilor și a crimei organizate, informații multiple, sprijinul populației, mijloace moderne, tehnologii caracteristice biometrice, amprente digitale, fotografiile irisului etc., toate pentru o mai bună identificare a persoanelor care au preocupări în domeniu.

Trebuie avut în vedere și împiedicarea recrutării de noi adepți din rândurile indivizilor care au emigrat în S.U.A, U.E. etc., de mai multe generații și care nu s-au integrat definitiv în aceste state, foști luptători din forțele armate ale statelor care au acționat în Afganistan, Irak, alte state unde și-au dezvoltat preocupările în acest domeniu și cunosc foarte bine metodele de intervenție. Aceștia devin cei mai periculoși, fiind chiar bine instruiți în acest domeniu al combaterii fenomenului. Combaterea imamilor itineranți care propovăduiesc pe lângă religia normală și atragerea de noi recruți și fonduri pentru Califatul mondial.

Declarația Summitului din Țara Galilor adoptată de șefi de stat și de guvern participanți la reuniunea Consiliului Nord-Atlantic, 04-05 septembrie 2014, prin cele 113 puncte apreciază pentru prima oară măsurile ce trebuie luate în combaterea acestor fenomene periculoase pentru societatea modernă, iar fenomenul terorist se va analiza ca punct distinct la fiecare instruire.

NATO din 1999 a decis că terorismul este o provocare în conceptul strategic, iar după 11 septembrie 2001 terorismul a devenit una din principalele sarcini de pe agenda sa de lucru, iar lupta antiteroristă s-a transformat într-una totală și eficientă. Conform art. 5, NATO sprijină S.U.A. în lupta antiteroristă în Afganistan și alte state, precum și în Marea Mediterană, Balcani. Evenimentele din 11 septembrie 2001 au demonstrat cum acțiunile teroriste au fost finanțate în Asia, organizate în Europa și îndeplinite în S.U.A. Complexitatea terorismului actual se bazează și pe :

- folosirea poștei electronice, a computerelor, a unor sume mari de bani și un număr mare de recruți.

Urmărind istoricul participării NATO la aceste intervenții apreciem cum a crescut forța sa de reacție după Summitul de la Praga, septembrie 2002, NATO adoptând un concept militar împotriva terorismului, de reacție oriunde și oricând.

Terorismul este un fenomen global și nu poate fi combătut decât printr-o organizare globală.

Ura față de Occident în general, ideea revenirii la epoca secolului VII, a Califatului mondial, a separației radicale între lumea islamică și restul lumii, numai este de actualitate și nici cele 2-3 „fatwa” date de Bin Laden împreună cu unii lideri religioși ultra radicali.

„Desigur, problema teroristă pusă pe seama religiei sau a culturii sunt greșite și au mari șanse de a înrăutăți situația⁵”.

Nici democrația de tip occidental nu va fi o soluție pe termen scurt la problemele terorismului. În centrul problemei teroriste există un nucleu tare, de fanatici neclintiți, înconjurați de simpatizanți apolitici. Necunoscute sunt: numărul jihadiștilor din nucleul dur; sursele de noi recruți și de finanțare; localizarea granițelor între moderați și susținători; imamii itineranți; școlile de pregătire.

Gilles de Kerchove responsabil al UE pentru combaterea terorismului aprecia: „ori cooperăm ori viitorul va fi sumbru”. Această sintetică apreciere este făcută după succesiunea atentatelor teroriste începând cu 11 septembrie 2001-Soci 2014, dar și remarca lui Osama Bin Laden: „în toată istoria islamului nu există un singur exemplu de conviețuire pașnică între islam și necredincioși”.

BIBLIOGRAFIE

COOPER Robert, *Destrămarea națiunilor. Ordine și haos în sec. XXI*, Editura Univers, București, 2007.

Declarația Summitului NATO din Țara Galilor adoptată de șefi de stat și guvern participanți la reuniunea Consiliului Nord-Atlantic din Țara Galilor, 04-05 septembrie 2014.

FRIEDMAN George, *Următorii 100 de ani. Previziuni pentru secolul XXI*, Editura Litera, București, 2009.

FUKUYAMA Francis, *America la răscruce*, Editura Antet, București, 2006.

KOGAN Robert, *Despre paradis și putere. America și Europa în noua ordine mondială*, Editura Antet, București, 2005.

⁵ Francis Fukuyama, *America la răscruce*, Editura Antet, București, 2006, p. 65.